

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять
з дисципліни «Вступ до фаху»
для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»
зі спеціальності 232 Соціальне забезпечення
усіх форм навчання

Черкаси
2018

УДК 36 (07)
М54

*Затверджено вченою радою ФЕУ,
протокол № 10 від 24.05.2018 р.,
згідно з рішенням кафедри соціального
забезпечення, протокол № 1 від 28.08.2017 р.*

Упорядник: Журба І.О., к.е.н., доцент

Рецензент: Захарова О.В., д.е.н., професор

М 54 Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Вступ до фаху» для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 232 Соціальне забезпечення усіх форм навчання / [Упоряд. : Журба І.О.] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2018. – 18 с. – Назва з титульного екрана.

Викладено навчальні (навчально-методичного характеру) матеріали, наведено завдання з дисципліни «Вступ до фаху», подано вимоги щодо їх виконання, тематику наукових рефератів, доповідей та перелік рекомендованої літератури.

Для студентів спеціальності 232 Соціальне забезпечення усіх форм навчання.

УДК 36 (07)

Виробничо-практичне
електронне видання
комбінованого використання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять
з дисципліни «Вступ до фаху»
для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»
зі спеціальності 232 Соціальне забезпечення
усіх форм навчання

Упорядник
Журба Інна Олександрівна

В авторській редакції

ЗМІСТ

Вступ _____	4
1. Зміст практичних занять з дисципліни «Вступ до фаху» _____	6
2. Вимоги до есе _____	10
3. Теми презентацій для індивідуальної пошукової роботи студента _____	11
4. Питання до підсумкового контролю _____	14
Рекомендована література _____	15
Інформаційні ресурси _____	18

ВСТУП

Оскільки соціальне забезпечення в Україні як професія перебуває у процесі становлення, то більшість студентів не мають ще достатньо чіткого уявлення про її суть чи про себе як майбутніх фахівців з соціального забезпечення. Курс «Вступ до фаху» дає можливість ознайомитися із цим відносно молодим фахом, його історичним розвитком та сучасним станом. При цьому розглядаються взаємозв'язки соціального забезпечення з іншими професіями, які надають допомогу людям, її особливі характеристики, база знань та функції. Велика увага приділяється вивченню цінностей та етики соціального, а також їхнього зв'язку із особистими цінностями студента.

Метою навчального курсу є ознайомлення студентів із базою знань та умінь у соціальному забезпеченні, основами професійної діяльності фахівців з соціального забезпечення, процесом взаємодії з клієнтом, основними поняттями спеціальності «Соціальне забезпечення» та її теоретичними засадами.

Основні завдання навчального курсу:

- формування у студентів уявлень про соціальне забезпечення як соціально-гуманітарну, інтегративну науку, її об'єкт, предмет, мету, завдання, методи і принципи наукових досліджень, міждисциплінарні зв'язки з іншими науками;
- ознайомлення з основними принципами, теоріями, методами, формами і рівнями соціального забезпечення як різновиду соціальної практики;
- ознайомлення студентів із властивостями соціального забезпечення як професії, у тому числі її функціями, цінностями, етикою;
- формування у студентів уявлень про цілісний образ фахівця з соціального забезпечення як людини, що володіє певними характерними духовно-моральними якостями, а також відповідним комплексом знань та умінь;
- розуміння студентами специфіки соціального забезпечення різних категоріями клієнтів (людей), а також на різних рівнях практики;
- розвиток навичок критичного мислення та оцінювання щодо наявних соціальних проблем і пошуку шляхів їх розв'язання;

У процесі вивчення курсу «Вступ до фаху» студенти ознайомляться з основними поняттями і термінами, які застосовуються у соціальному забезпеченні, теоретичними засадами і загальними моделями практичної діяльності фахівців з соціального забезпечення, основними категоріями клієнтів та соціальних проблем сучасного суспільства, видами і принципами надання соціальних послуг, а також різноманітністю інституцій із соціального обслуговування в Україні.

Цей навчальний курс допоможе студентам здобути інформацію про специфіку та особливості обраного фаху, його актуальність та важливість на сьогоднішній день, а також дасть змогу реально оцінити свої можливості на шляху оволодіння професійними знаннями і навичками.

Основні навчальні компетенції. Після вивчення курсу «Вступ до фаху» студенти повинні мати знання про: теоретико-методологічні засади розвитку

соціального забезпечення як науки та фаху, її особливості в українському контексті; національно-культурні, морально-етичні, правові та психолого-педагогічні аспекти діяльності фахівця з соціального забезпечення; загальні принципи і методи надання практичної допомоги фахівцями різним верствам населення та в умовах різних соціальних інституцій; багатство та розмаїття ролей і функцій фахівців у процесі виконання ними професійних обов'язків на різних рівнях втручання.

Підсумком успішного вивчення студентами спеціальності «Соціальне забезпечення» одного з перших фахових навчальних курсів є здобуття ними наступних умінь: виявляти та вивчати (досліджувати) соціальні проблеми у суспільстві, громаді, групі чи в окремих індивідів; застосовувати інтерактивні й аналітичні навички для вирішення проблем різних рівнів втручання; складати план дій та теоретично обґрунтовувати професійне втручання фахівця з соціального забезпечення у системи різного порядку; працювати з людьми різних вікових, професійних, соціальних, політичних, неформальних груп, а також із людьми, що мають особливі потреби; адекватно та коректно користуватися етичними принципами соціальної роботи та соціального забезпечення; користуватися інформаційними та іншими видами ресурсів соціального забезпечення з метою підвищення особистого освітньо-кваліфікаційного рівня, виявлення, прогнозування та запобігання або пом'якшення можливих соціальних проблем та настроїв у суспільстві.

Практичне заняття - форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі - тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Теми з навчальної дисципліни «Вступ до фаху»:

Тема 1. Поняття «соціальне забезпечення», актуальність розвитку соціального забезпечення в Україні.

Тема 2. Історичні аспекти виникнення та розвитку соціального забезпечення у світі.

Тема 3. Ретроспективний огляд становлення соціального забезпечення в Україні.

Тема 4. «Соціальне забезпечення» як галузь наукових знань і фахова діяльність.

Тема 5. Поняття «професійних цінностей соціального забезпечення».

Тема 6. Теоретико-методологічні засади соціального забезпечення.

Тема 7. Сфери практики і клієнти соціального забезпечення.

Тема 8. Соціальні послуги – базовані на громаді, зорієнтовані на родину та керовані споживачами.

Тема 9. Особистість фахівця з соціального забезпечення: відстоювання соціальної справедливості.

Тема 10. Інтеграція теорії і практики соціального забезпечення на основі професійних цінностей.

Тема 11. Бачення практики соціального забезпечення у контексті соціальної політики.

Тема 12. Загальна (генералістична) практика соціального забезпечення.

Тема 13. Соціальні ризики як підстава виникнення в особи права на соціальне забезпечення.

Тема 14. Система державних органів та їх функції щодо соціального забезпечення.

Тема 15. Макрорівень практики соціального забезпечення: робота з громадами, вплив на соціальну політику.

Тема 16. Система соціального обслуговування, надання послуг соціальними службами в Україні.

1. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ФАХУ»

У контексті професійної підготовки майбутніх соціальних інспекторів соціально-економічна підготовка в Черкаському державному технологічному університеті передбачає розуміння ними закономірностей формування та розвитку економічних процесів на макро- та макрорівнях, у взаємозв'язку з розвитком політичних та інших суспільних процесів. У ЧДТУ відповідна підготовка охоплює ряд дисциплін, які формують сучасний світогляд і зумовлюють потребу в постійному оновленні соціально-економічних знань, умінь та навичок та забезпечують комплексне вивчення закономірностей економічної та соціальної сфери суспільства. Звичайно зміст соціально-економічної підготовки у вищих навчальних закладах є однаковим, проте у ЧДТУ при підготовці соціального інспектора він має свій контекст, обумовлений певними особливостями. По-перше, особливості, пов'язані з вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики. Згідно освітньо-кваліфікаційної характеристики існує ряд акцентів на використання у майбутній професійній діяльності низки економічних і соціальних питань. Фахівець з соціального забезпечення («соціальний інспектор») повинен знати:

- основні напрямки регулювання ринку праці, зайнятості та умов праці; сутність, призначення та зміст державної служби в суспільно-політичній і соціально-економічній системах держави;

- основні поняття соціального маркетингу, принципи соціальної відповідальності і компетентності, технології маркетингу і маркетингових інновацій в соціальній сфері;

- фактори маркетингового середовища і їх класифікацію;

- варіанти організації управління маркетинговою діяльністю організацій соціальної сфери;
- організаційний менеджмент як складову державного управління, сутність адресних соціальних допомог малозабезпеченим верствам населення;
- нормативно-правову базу щодо забезпечення населення субсидіями; концепцію витрат і вигід у проектному аналізі та цінність грошей у часі;
- стандартні фінансові критерії прийняття рішень;
- особливості проведення динамічного і маркетингового аналізу проекту.

Аналогічно майбутній соціальний інспектор повинен володіти наступними вміннями:

- аналізувати внутрішнє і зовнішнє маркетингове середовище організацій соціальної сфери; планувати маркетингову діяльність державних і муніципальних закладів;
- нараховувати адресні соціальні допомоги; проводити динамічний аналіз безбитковості проекту; здійснювати аудит комплексу передбаченим чинним законодавством пільг, соціальних виплат і соціальних послуг у розрізі основних категорій пільговиків;
- проаналізувати показники фінансування сфери соціального захисту та соціального забезпечення за рахунок державного і місцевого бюджетів, а також державних цільових позабюджетних фондів;
- запропонувати методи оптимізації функціонування та фінансування сфери соціального захисту та соціального забезпечення в Україні.

Отже, проведений аналіз освітньо-кваліфікаційної характеристики на наявність у ній соціально-економічних компетенцій свідчить про те, що до професійної діяльності майбутнього соціального інспектора ставиться високий рівень вимог щодо володіння соціально-економічними знаннями та вміннями.

Зважаючи на вищевказане, для ознайомлення зі спеціальністю «Соціальне забезпечення» студенти повинні опанувати наступні теми.

Тема 1. Поняття «соціальне забезпечення», актуальність розвитку соціального забезпечення в Україні

Поняття «соціального забезпечення», його мета, завдання. Цілі соціального забезпечення. Функції соціального забезпечення. Основні принципи теорії соціального забезпечення. Принципи функціонування соціального забезпечення в зарубіжному досвіді. Проблеми, що є предметом впливу соціального забезпечення.

Тема 2. Історичні аспекти виникнення та розвитку соціального забезпечення у світі

Формування традицій соціального забезпечення і допомоги в Античний період, епоху Середньовіччя, часи Відродження. Закордонний досвід становлення професійного соціального забезпечення – країни Північної Америки, Європи, держави близького зарубіжжя.

Тема 3. Ретроспективний огляд становлення соціального забезпечення в Україні

Соціальна робота в додержавний період існування прадавніх слов'ян. Заснування Київської держави і початки соціальної політики. Вплив хрещення Русі-України на розвиток благодійності. Козаччина і соціальна допомога. Східноукраїнські традиції соціального забезпечення і допомоги. Роль релігійних згромаджень, економічних, медичних, педагогічних товариств та молодіжних організацій національного самовиховання на західноукраїнських землях у формуванні специфіки соціальної допомоги в регіоні.

Тема 4. «Соціальне забезпечення» як галузь наукових знань і фахова діяльність

Соціальне забезпечення як наукова галузь, різновид суспільної діяльності, соціальний інститут. Міждисциплінарні зв'язки соціального забезпечення. Структура соціального забезпечення як різновиду діяльності. Об'єкт соціального забезпечення. Принципи практичної соціального забезпечення.

Тема 5. Поняття «професійних цінностей соціального забезпечення»

Поняття «цінностей соціального забезпечення». Огляд основних цінностей соціального забезпечення. Міжнародна Декларація етичних принципів соціального забезпечення. Проблемні ситуації в соціальній роботі – етичні дилеми.

Тема 6. Теоретико-методологічні засади соціального забезпечення

Теорії загальної практики соціального забезпечення. Моделі практичної соціального забезпечення. Методичні основи соціального забезпечення. Поняття методів соціального забезпечення. Теоретичні методи соціального забезпечення. Практичні методи соціального забезпечення.

Тема 7. Сфери практики і клієнти соціального забезпечення

Сфери практичного соціального забезпечення. Клієнти соціального забезпечення: поняття і фактори, що визначають різноманіття їх потреб і проблем. Специфіка формування груп клієнтів соціального забезпечення в Україні.

Тема 8. Соціальні послуги – базовані на громаді, зорієнтовані на родину та керовані споживачами

Соціальні послуги: основні форми та види. Структура сфери надання соціальних послуг. Фінансування соціальних послуг в Україні. Роль громади у формуванні соціальних послуг.

Тема 9. Особистість фахівця з соціального забезпечення: відстоювання соціальної справедливості

Особистісно-моральні якості фахівця з соціального забезпечення. Визначення рівнів знань, які використовуються в соціальному забезпеченні.

База знань відповідно до рівнів освіти в соціальному забезпеченні. Уміння і навички фахівця з соціального забезпечення у професійній діяльності. Професійна компетентність соціального працівника.

Тема 10. Інтеграція теорії і практики соціального забезпечення на основі професійних цінностей

Етичні принципи професії соціального працівника. Канадські «Стандарти практики соціального забезпечення». Дилеми професійної діяльності. Форми соціального забезпечення.

Тема 11. Бачення практики соціального забезпечення у контексті соціальної політики

Характеристика соціальної політики. Реформування соціальної політики в Україні. Соціальний захист як контекст практики соціального забезпечення. Структура соціального захисту та складові соціального забезпечення в Україні.

Тема 12. Загальна (генералістична) практика соціального забезпечення

Модель професійного втручання: основні кроки. Поняття «загальна практика соціального забезпечення». Огляд складових загальної практики соціального забезпечення. Загальна (генералістична) модель прийняття рішення соціальним працівником під час роботи з окремим випадком – покровова модель.

Тема 13. Соціальні ризики як підстава виникнення в особи права на соціальне забезпечення

Поняття, ознаки, види соціальних ризиків. Основні та додаткові ризики. Страхові та нестрахові ризики. Індивідуальні, професійні та публічні соціальні ризики: поняття, система і джерела фінансування. Малозабезпеченість як соціальний ризик: поняття, критерії, порядок підтвердження. Бідність, межа бідності, глибина бідності. Непрацевдатність: поняття, види, причини, порядок підтвердження. Старість (пенсійний вік) як соціальний ризик. Тимчасова втрата працевдатності: причини, порядок підтвердження. Загальне захворювання та каліцтво, не пов'язане з виконанням трудових обов'язків. Втрата працевдатності внаслідок професійного захворювання та нещасного випадку на виробництві. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. Інвалідність: поняття, причини, види. Групи інвалідності та порядок їх встановлення. Організація та проведення медико-соціальної експертизи. Безробіття, часткове безробіття: поняття, порядок підтвердження. Втрата годувальника: суб'єкти та умови правомірності визнання соціального ризику. Наявність неповнолітніх дітей як підстава для соціального забезпечення. Публічні соціальні ризики: втрата працевдатності внаслідок Чорнобильської та інших техногенних катастроф.

Тема 14. Система державних органів та їх функції щодо соціального забезпечення

Повноваження Міністерства праці і соціальної політики України та його органів у сфері соціального забезпечення. Основні функції Пенсійного фонду України та його регіональних органів. Фонди соціального страхування та їх органи.

Тема 15. Макрорівень практики соціального забезпечення: робота з громадами, вплив на соціальну політику

Соціальна робота з громадами. Типи громад. Вплив громади на формування соціальних послуг. Основні підходи до розв'язання соціальних проблем. Основні моделі соціального забезпечення та соціальної підтримки населення в сучасному світі.

Тема 16. Система соціального обслуговування, надання послуг соціальними службами в Україні

Специфіка системи соціального обслуговування в Україні. Основні тенденції у соціальному обслуговуванні в Україні. Територіальні центри. Соціальні служби для молоді. Державна служба зайнятості. Недержавні заклади соціального забезпечення.

2. ВИМОГИ ДО ЕСЕ

1. Есе (з франц. *essai* - спроба) – невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми.

2. На противагу реферату есе припускає власну точку зору автора, яка зазвичай є нестандартною (творчою), оригінальною та вимагає чіткої аргументації. Мета есе – самостійне викладення студентом на підставі опрацьованої літератури теми.

3. Підготовка есе полягає у викладенні суті проблеми, аналізі, визначенні чинників, причин, обґрунтуванні власних висновків із чіткою аргументацією на основі наведення історичних фактів та ситуацій (прикладів), наукових доводів, статистичних даних і т.д.

4. Вибір теми есе здійснюється студентами довільно із запропонованих, або студент самостійно може запропонувати тему та погодити її із викладачем. Теми в групі можуть повторюватись, але їхній зміст повинен бути різним.

5. Структура есе:

- титульна сторінка;
- вступ (1 стор. – обґрунтувати актуальність та необхідність дослідження);
- основна частина (розкриття теми есе: суть та аналіз проблеми, позитивні та негативні аспекти, тенденції, чинники, ситуації, історичні факти та події, вітчизняний та зарубіжний досвід і т.п. – 8-10 стор.);

- висновки (2-3 стор. – сформулювати власні оціночні судження щодо вирішення проблеми, опираючись на наукові доводи, історичні факти, події, результати статистичного аналізу, зарубіжний досвід і т.д.; виокремити дискусійні моменти та складові проблеми, що потребують подальшого додаткового вивчення);

- список використаних джерел (список джерел літератури у зносках вкінці сторінки) – список джерел можна оформити в алфавітному порядку прізвищ авторів (або заголовків) або у порядку появи посилань у тексті.

6. Оформлення: 10-15 стор.; 14 шрифт (Times New Roman); 1,5 інтервал; абзац – 1 см; поля: верхнє та нижнє - 20 мм, ліве -25 мм, праве - 10 мм; вирівнювання тексту – «по ширині».

6.1. В есе повинен обов'язково бути статистичний та графічний матеріал (обов'язкова наявність таблиць та рис. власно оформлених, набраних в Excel чи Word, а не скопійованих із сканера чи статті в pdf можна будувати свої рис. та табл. на основі статистики).

6.2. «Системною вважають фінансову кризу, якщо, по-перше, внаслідок зазнаних банками збитків частка недіючих позик у їхніх портфелях перевищує 20% або на банки, які ліквідуються, припадає 20% активів банківської системи; по-друге, використання значних сум державних коштів на реструктуризацію банківського сектору (понад 5 % ВВП)». Додатково можна використовувати дані офіційних статистичних сайтів із посиланням на них.

6.3. Використовувати варто такі журнали: Фінанси України, Економіка України, Актуальні проблеми економіки, Економічна теорія, Економіст, Вопросы экономики, Економічний часопис ХХІ ст. та ін. фахові видання Здати електронний варіант есе на e-mail викладача до початку залікового тижня: староста групи надсилає папку групи (назва папки - № групи) , в якій повинне знаходитися есе студента (назва файлу – «Прізвище та назва вибіркового завдання»). Наприклад, Попов_Реферат або Попов_Есе. Максимально можлива оцінка за есе – 5 балів.

3. ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ-ЕССЕ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПОШУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Пенсійне забезпечення

1. Пенсійне забезпечення: поняття, ознаки, правове регулювання.
2. Поняття, ознаки, види пенсій.
3. Пенсійне страхування: поняття, зміст.
4. Система пенсійного страхування в Україні.
5. Співвідношення пенсійного забезпечення та пенсійного страхування.
6. Пенсійні виплати за пенсійним страхуванням.
7. Пенсії за віком: поняття, умови призначення, розміри пенсій.
8. Пільгове пенсіонування за віком окремих категорій непрацездатних громадян.
9. Пенсії з інвалідності: поняття, умови призначення, розміри пенсій.
10. Інвалідність: поняття, зміст, критерії. Категорії інвалідів. Групи інвалідності.

11. Пенсії за вислугою років: поняття, категорії пенсіонерів, умови призначення, розміри пенсій.

12. Пенсії за вислугою років окремим категоріям громадян: військовослужбовцям, державним службовцям, суддям, прокурорським працівникам; науковим, науково-педагогічним працівникам, окремим категоріям працівників народного господарства.

13. Пенсії в разі втрати годувальника: поняття, умови призначення, розміри пенсій. Призначення, нарахування та виплата пенсій.

Забезпечення допомогами

1. Допомоги: поняття, ознаки, види.

2. Трудові допомоги: поняття, ознаки, види.

3. Категорії отримувачів, умови та порядок призначення, розміри окремих видів трудових допомог: допомоги з тимчасової непрацездатності, допомоги з вагітності і пологів.

4. Сімейні допомоги: поняття, ознаки, види.

5. Категорії отримувачів, умови та порядок призначення, розміри окремих видів сімейних допомог: допомоги при народженні дитини, допомоги по догляду за дитиною до 3-х років, допомоги на дітей багатодітної сім'ї, допомоги одинокій матері, допомоги на дітей, батьки яких ухиляються від виплати аліментів.

6. Соціальні допомоги: поняття, ознаки, види.

7. Категорії отримувачів, умови та порядок призначення, розміри окремих видів соціальних допомог: допомоги з безробіття, допомоги малозабезпеченим громадянам, допомоги ветеранам війни до Дня перемоги, допомоги дітям війни.

Соціальне обслуговування

1. Соціальне обслуговування: поняття, ознаки, види.

2. Соціальне обслуговування окремих категорій непрацездатних громадян (ветеранів війни, ветеранів праці, громадян похилого віку, осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, інвалідів, дітей-сиріт та ін.).

3. Реабілітація інвалідів: поняття, види, зміст.

4. Утримання непрацездатних: поняття, зміст, види.

5. Медична допомога та лікування: поняття, ознаки, види.

6. Соціальне обслуговування непрацездатних громадян вдома: поняття, зміст, види послуг.

7. Санаторно-курортне лікування: поняття, зміст, види послуг.

8. Надання побутових, освітніх, культурних та інших послуг.

Забезпечення пільгами та перевагами

1. Пільги та переваги: поняття, ознаки, види.

2. Забезпечення пільгами та перевагами окремих категорій громадян (ветеранів війни, ветеранів праці, громадян похилого віку, осіб, постраждалих внаслідок

Чорнобильської катастрофи, інвалідів, дітей-сиріт, дітей війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною та ін.).

Натуральне забезпечення

1. Натуральне забезпечення: поняття, ознаки, види.
2. Забезпечення ліками, протезно-ортопедичними виробами, засобами пересування окремих категорій непрацевдатних.
3. Забезпечення житлом окремих категорій непрацевдатних громадян.

4. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття “соціального забезпечення”, його мета.
2. Завдання соціального забезпечення.
3. Соціальне забезпечення як наука, різновид суспільної діяльності, соціальний інститут.
4. Міждисциплінарні зв'язки соціального забезпечення.
5. Функції соціального забезпечення.
6. Цілі соціального забезпечення.
7. Структура соціального забезпечення.
8. Об'єкт соціального забезпечення.
9. Основні принципи теорії соціального забезпечення.
10. Специфічні принципи практичного соціального забезпечення.
11. Основні принципи функціонування соціального забезпечення в зарубіжних країнах.
12. Соціальне забезпечення (допомога) в додержавний період існування прадавніх слов'ян.
13. Заснування Київської держави і початки соціальної політики.
14. Вплив хрещення Русі-України на розвиток благодійності.
15. Короткий огляд розвитку соціальної підтримки за кордоном.
16. Особливості соціального забезпечення в західноукраїнському регіоні до початку Другої світової війни.
17. Рівні та типи практики соціального забезпечення.
18. Прямі та непрямі соціальні послуги.
19. Функції фахівця з соціального забезпечення.
20. Ролі фахівця з соціального забезпечення.
21. Аналітичні та інтерактивні навички фахівця з соціального забезпечення
22. Соціальні послуги: основні форми та види.
23. Структура сфери надання соціальних послуг.
24. Фінансування соціальних послуг в Україні.
25. Клієнти соціального забезпечення.
26. Сфери практичного соціального забезпечення.
27. Поняття “цінностей соціального забезпечення”.
28. Особистісно-моральні якості фахівця з соціального забезпечення.
29. Огляд основних цінностей соціальної роботи.
30. Міжнародна Декларація етичних принципів соціальної роботи.
31. Етичні принципи професії фахівця з соціального забезпечення.
32. Проблемні ситуації в соціальному забезпеченні.
33. Канадські “Стандарти практики соціальної роботи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Конституція України №254к/96-ВР від 28.06.1996 р.
2. Закон України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” №2017-III від 05.10.2000 р.
3. Закон України “Про прожитковий мінімум” №966-XIV від 15.07.99 р.
4. Основи законодавства України про загальнообов’язкове державне соціальне страхування №16/98 – ВР від 14.01.98 р.
5. Закон України "Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування" №1058-IV від 09.07.2003 р.
6. Закон України "Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" №1105-XIV від 23.09.99 р.
7. Закон України “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам” №1727-IV від 18.05.2004 р.
8. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням” № 2240-III від 18.01.2001 р.
9. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” № 1533-III від 02.03.2000 р.
10. Закон України "Про пенсійне забезпечення" №1788-XII від 05.11.91 р.
11. Закон України "Про недержавне пенсійне забезпечення" №1067- IV від 09.07.2003 р.
12. Закон України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" №2262-XII від 09.04.92 р.
13. Закон України "Про державну допомогу сім’ям з дітьми" №2811-XII від 21.11.92 р.
14. Закон України “Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім’ям” №1768-III від 01.06.2000 р.
15. Закон України "Про зайнятість населення" №5067- VI від 05.07.2012 р.
16. Закон України “Про соціальні послуги” №966-IV від 19.06.2003 р.
17. Закон України "Про реабілітацію інвалідів в Україні” №2961-IV від 06.10.2005 р.
18. Основи законодавства України про охорону здоров’я №2801-XII від 19.11.92р.
19. Закон України “Про соціальну роботу з сім’ями, дітьми та молоддю” №2558-III від 21.06.2001 р.
20. Закон України “Про охорону дитинства” №2402-III від 26.04.2001 р.
21. Закон України “Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам” №2109-III від 16.11.2000 р.
22. Закон України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" №875-XII від 21.03.91 р.

23. Закон України “Про житловий фонд соціального призначення” №3334-IV від 12.01.2006 р.
24. Закон України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" №796-XII від 28.02.91 р.
25. Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" №3551-XII від 22.10.93 р.
26. Закон України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні" №3721-XII від 16.12.93 р.
27. Закон України "Про державну службу" №3723-XII від 16.12.93 р. (з 01.01.2014 р. – нова редакція №4050- VI від 17.11.2011 р.).
28. Закон України "Про прокуратуру" №1789-XII від 05.11.91 р.
29. Закон України "Про судоустрій і статус суддів" №2453- VI від 07.07.2010р.
30. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" №284-XIV від 01.12.98 р.
31. Закон України "Про статус народного депутата України" №2790-XII від 17.11.92 р.
32. Концепція соціального забезпечення населення України / затв. Постановою ВР України №3758-XII від 21.12.93 р.
33. Бойко М.Д. Соціальний захист: Навч. посіб. – К.: «Олан», 2004. – 312 с.
34. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. – К., 2005. – 615 с.
35. Синчук С.М., Бурак В.Я. Соціальний захист: Навч. посіб. / За ред. С.М. Синчук. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 318с.
36. Сташків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 405 с.
37. Ярошенко І.С. Право соціального забезпечення: Нвч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 232 с.

Допоміжна література

1. Закон України “Про соціальний захист дітей війни” №2195-IV від 18.11.2004р.
2. Закон України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" №2011-XII від 20.12.91 р.
3. Закон України "Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист" №203/98-ВР від 24.03.98 р.
4. Закон України "Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ" №1972-XII від 12.12.91 р.
5. Закон України "Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та інвалідів війни” №1603-IV від 16.03.2004 р.

6. Закон України "Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк" №3160-VI від 17.03.2011 р.
7. Закон України "Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей" №2623-IV від 02.06.2005 р.
8. Закон України "Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні" №2998-XII від 05.02.93 р.
9. Закон України "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів" №540/97-ВР від 23.09.97 р.
10. Положення Міністерства праці України, Міністерства соціального захисту населення України, Міністерства освіти України, Міністерства фінансів України "Про порядок призначення та виплати державної допомоги сім'ям з дітьми" № 10 від 19.03.93 р.
11. Наказ Міністерства соціального захисту населення України, Міністерства фінансів України, Міністерства праці України, Держкомітету по житлово-комунальному господарству України, Фонду соціального страхування України, Пенсійного фонду України "Про порядок виплати допомоги на поховання" №272/482 від 14.11.94 р.
12. Наказ Міністерства праці України № 14 від 1.03.94 р. "Про затвердження Інструкції про порядок реєстрації, перереєстрації та ведення обліку громадян, які шукають роботу, і безробітних державною службою зайнятості".
13. Постанова КМ України №238 від 22.02.99 р. "Про запровадження адресної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям".
14. Положення про умови та порядок надання адресної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям /затв.Постановою КМ України №238 від 22.02.99 р.
15. Наказ Міністерства соціального захисту населення України №43 від 01.04.97 р. "Про затвердження типових положень про будинки-інтернати для громадян похилого віку, інвалідів та дітей".
16. Наказ Міністерства соціального захисту населення України №44 від 01.04.97 р. "Про затвердження типових положень (взірцевих) про територіальний центр соціального обслуговування пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян і про відділення соціальної допомоги вдома".
17. Постанова КМ України №128-92-п від 14.03.92 р. "Про державну програму організації натуральної та грошової допомоги малозабезпеченим верствам населення".
18. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України № 155 від 17.09.98 р. "Про затвердження Інструкції із застосування Порядку забезпечення інвалідів автомобілями".

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Законодавство України. Сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. Сайт Президента України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// president.gov.ua](http://president.gov.ua).
3. Урядовий портал. Сайт Кабінету Міністрів України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// kmu.gov.ua](http://kmu.gov.ua).
4. Правознавець. Електронна бібліотека юридичної літератури. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// pravoznavec.com.ua](http://pravoznavec.com.ua).
5. Радник. Український юридичний портал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// radnuk.info](http://radnuk.info).
6. Vuzlib. Экономико-правовая библиотека. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// vuzlib.net](http://vuzlib.net).
7. Херсонський віртуальний університет. Сторінка кафедри адміністративного і господарського права. – Соціальний захист. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// ksu.ks.ua](http://ksu.ks.ua).